

FIȘA DISCIPLINEI
ETICĂ ȘI
INTEGRITATE
ACADEMICĂ

1. Date despre program

1.1.	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE "CAROL DAVILA"
1.2.	FACULTATEA MEDICINA/ DEPARTAMENTUL CLINIC 14 - ORTOPEDIE
1.3.	DISCIPLINA DE ETICĂ ȘI INTEGRITATE ACADEMICĂ
1.4.	DOMENIUL DE STUDII : Sănătate - Reglementat sectorial în cadrul Uniunii Europene
1.5.	CICLUL DE STUDII: LICENȚĂ
1.6.	PROGRAMUL DE STUDII: MEDICINĂ

2. Date despre disciplină

2.1.	Denumirea disciplinei obligatorii: "etică și integritate academică"						
2.2.	Locația disciplinei: UMFCD						
2.3.	Titularii activităților de curs: 1. conf. univ. dr. Monica Licu (vechime 12 ani) 2. conf. univ. dr. Sorin Păun (vechime 12 ani) 3. șef de lucr. dr. Claudiu Gabriel Ionescu (vechime 6 ani și 3 luni)						
2.4.	Titularii activităților de LP: 1. șef de birou UMFCD. dr. Silviu – Dumitru Păun (vechime 8 ani și 7 luni) 2. asist. univ. dr. Adriana Cotel (vechime 2 ani) 3. univ. drd. Smaranda Maria Guțu (vechime 4 ani)						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare	colocviu	2.8. Regimul disciplinei	Obligatorie

3. Timpul total estimat (ore/semestru de activitate didactică) – învățământ modular

Nr. ore pe săptămână		din care : curs		Lucrări practice	
Total ore din planul de învățământ	28	Din care : curs	14	Lucrări practice	14
Distribuția fondului de timp					28 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofoliu și eseuri					
Tutoriat					
Examinări					1 ora
Alte activități					
Total ore de studiu individual					
Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs cu videoproiector ☐ prezentări power point ☐ dezbateri studii de caz
5.2. de desfășurare a lucrărilor practice	Sala de curs cu videoproiector ☐ prezentări power point ☐ dezbateri studii de caz

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale (exprimate prin cunoștințe și abilități)	1. Cunoaștere și înțelegere (cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei): ☐ cunoașterea conceptelor și modelelor relevante pentru domeniul eticii și integrității academice;☐ ☐ cunoașterea conceptelor și teoriilor dezvoltării morale;☐ ☐ cunoașterea principalelor modalități de reglementare a eticii în Codurile de etică universitare (principii, valori, proceduri);☐ ☐ bună conduită în cercetare științifică – Comisia de etică universitară, Carta Europeană a cercetătorului.☐ 2. Explicare și interpretare (explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei): ☐ interpretarea modelelor și cadrelor de dezbateri pentru principalele aspecte ale eticii și integrității academice;☐ ☐ explicarea coerentă a necesității adoptării unei abordări etice pentru proiectele academice;☐ ☐ selectarea unei paradigme explicative și a unui instrument de măsurare adecvat pentru cazurile ori conduitele lipsite de etică și integritate☐ 3. Instrumental – aplicative (proiectarea, conducerea și evaluarea activităților științifice și de cercetare: utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare): ☐ proiectarea unor planuri articulate de cercetare fundamentate pe principii etice;☐ ☐ utilizarea unui ansamblu de metode și tehnici specifice cercetării academice bazate pe o conduită etică corectă;☐ ☐ programe utilizate în vederea stabilirii gradului de similitudini în lucrările științifice (recunoscute de CNATDCU).☐ 4. Atitudinale (manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / centrat pe valori și relații democratice/ promovarea unui sistem de valori culturale morale și civice) ☐ însușirea principiilor etice în proiectarea, derularea și implementarea unui proiect de analiză a culturii organizaționale;☐ ☐ manifestarea unei atitudini nediscriminatorii și obiective în procesele de cercetare;☐ ☐ dezvoltarea morală – perspective teoretice și practice.☐
Competențe transversale (de rol, de dezvoltare profesională, personale)	☐ Cunoașterea aspectelor deontologice și de drept comparat care au valoare și aplicabilitate generală în domeniul academic și științific; ☐ Integrarea conceptelor și modelelor teoretice aferente eticii și integrității academice în dezvoltarea morală a profesionistului din domeniul medical; ☐ Analizarea critică a conceptelor și teoriilor din domeniul eticii și integrității academice și abordarea corelativă a acestora cu noțiuni și perspective teoretico-aplicative din aria dreptului comparat.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

5.1. Obiectivul general	Dezvoltarea morală și îmbunătățirea gradului de cunoaștere și de aplicare a unei conduite etice și de operaționalizare a integrității academice în cadrul învățământului universitar medical românesc, prin prisma însușirii unor concepte, metode, instrumente și proceduri de analiză a respectării integrității academice la toate nivelurile (didactic, administrativ, științific etc.).
5.2. Obiective specifice	☐ Însușirea într-un mod adecvat a conceptelor specifice eticii și integrității academice pentru aplicarea lor în dezvoltarea unei cariere profesionale responsabile, conduita morală fiind un important reper al profesionalismului. ☐ Dezvoltarea sistemului axiologic și a raționamentului moral ☐ Dobândirea cunoștințelor și a abilităților necesare pentru înțelegerea, respectarea, elaborarea, implementarea codurilor de etică și integritate profesională. ☐ Dezvoltarea abilităților de identificare și soluționare a problemelor cu implicații de natură etică (dileme etice), a abaterilor de la conduita și a dilemelor morale.

8. Conținutul

Curs 1. Prezentarea tematicii și obiectivelor generale ale cursului. Valori etice și morale în mediul academic cu relevanță pentru sistemul/ organizațiile medicale (Integritatea morală, Colegialitatea, Loialitatea, Respectul și toleranța, Profesionalismul, Onestitatea și corectitudinea intelectuală, Dreptatea și echitatea, Transparența, Responsabilitatea profesională și socială, Libertatea academică, Autonomia personală, Meritul).	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 2. Dezvoltarea morală – între psihologie, morală și cultură. Prezentarea conceptelor și teoriilor dezvoltării morale.	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 3. Morala medicului	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 4. Sistemul de personalitate (trăsături de personalitate: imaginea de sine, machiavelismul, narcisismul, autoreglarea, asumarea de riscuri, proactivismul) și valorile (valori, loialitate și comportament etic).	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 5. Valori și leadership (leadership autentic, încredere, principiile fundamentale ale încrederii, crearea liderilor de mâine, mentoringul).	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 6. Emoțiile morale în viața de zi cu zi. Sinceritatea în relațiile medic-pacient. Încrederea și neîncrederea.	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 7. Etica și procesul decizional (trei criterii etice ale deciziei). Luarea deciziei sub influența diferențelor individuale și a constrângerilor organizaționale (stil de personalitate și decizie, gen și decizie, constrângeri organizaționale).	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar

Curs 8. Crearea unei culturi organizaționale etice (cultura vs. structura organizațională, funcțiile culturii organizaționale, impregnarea și menținerea unei culturi etice).	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 9. . Etica și integritatea în cercetarea biomedicală	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 10. Etica digitală	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 11. . Răspunderea juridică a studentului. Aspecte juridice ale abaterilor de la buna conduită academică. Consecințe și sancțiuni juridice. Consecințe referitoare la proprietatea intelectuală . Consecințe de natură disciplinară . Consecințe de natură penală	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 12. Corupția – concept, prevenire, combatere. Comportamente lipsite de onestitate. Favoruri - conflictul de interese	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 13. Voluntariatul – aspecte etice și morale	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar
Curs 14. Principiile etice medicale de baza (precauție, beneficiență, non- maleficiență, autonomie, adevăr, confidențialitate, conservarea vieții, justiție).	Prezentarea orală a conținutului cursurilor în fața studenților	Videoproiector necesar

8.2. Lucrări practice	Metode de predare	Observații
LP 1. Prezentarea tematicii și a obiectivelor generale ale LP. Identificarea și evaluarea valorilor etice și morale.	Prezentarea orală a conținutului LP-ului în cadrul întâlnirii cu studenții	Fișe de prezentare și de feed-back Scale și inventare psihologice
LP 2. Prezentarea stadiilor dezvoltării morale după Piaget și teoria lui Lawrence Kohlberg	Prezentare orală și analiza testului de judecată morală MJJ	MJJ- Moral Judgement Interview – discuții asupra rezultatelor obținute de studenți
LP 3. Conceptul de Primum Non-Nocere. Medicina defensivă. Pasivitatea actului medical. Etica delegării activității medicale. Prezentarea codului de etică și deontologie profesională universitară al UMFC	Discuții libere privind: libertate academică, autonomie personală, dreptate și echitate, conflicte de interese, incompatibilități, egalitate de șanse, merit, profesionalism, onestitate și corectitudine intelectuală, transparență, responsabilitate, respect și toleranță	Facilitarea unei discuții libere între studenți
LP 4. Explorarea comportamentelor etice	Activitate practică în grupuri de studenți	Facilitarea grupurilor de lucru și a procesului de prezentare a rezultatelor individuale și în echipe
LP 5. Explorarea și integrarea valorilor individuale în cultura academică/medicală	Activitate practică în grupuri de studenți	Facilitarea grupurilor de lucru și a procesului de prezentare a rezultatelor echipei
LP 6. Dinamica emoțiilor sub impactul socio-cultural	Dezbateri –emoții morale vs. emoții vs. sentimente	Facilitarea unei dezbateri între grupuri de studenți
LP 7. Arborele deciziilor etice.	Sesiune Q & A	Facilitarea unei întâlniri între studenți și un membru al Comisiei de etică a UMFC
LP 8. Împărtășirea de bune practici în mediul organizațional.	Sesiune Q & A	Facilitarea unei întâlniri între studenți și un membru/consultant al A.N.I.
LP 9. Aspecte particulare ale activității de cercetare biomedicală – repere etice	Prezentarea și discutarea studiilor de caz în cadrul întâlnirilor cu studenții	Fișe de prezentare a studiilor de caz
LP 10. Locul inteligenței artificiale în comportamentul etic. Expunerea profesioniștilor pe rețele de socializare.	Prezentarea orală a conținutului LP-ului în cadrul întâlnirii cu studenții	Fișe de prezentare a studiilor de caz
LP 11. Sensurile noțiunii de profesie în contextul universitar-academic	Prezentarea orală a conținutului LP-ului în cadrul întâlnirii cu studenții	Fișe de prezentare a studiilor de caz
LP 12. Autoritatea ierarhică și raportul datorat demnității umane. Hărțuire, favoritism, nepotism	Prezentarea și discutarea studiilor de caz în cadrul întâlnirilor cu studenții	Fișe de prezentare a studiilor de caz
LP 13. Voluntariatul – între necesitate ocupațională și umană	Prezentarea și discutarea studiilor de caz în cadrul întâlnirilor cu studenții	Invitarea unor reprezentanți ai Asociațiilor Studențești/ alte organizații internaționale
LP 14. Recapitulare concepte etice și integritate academică	Prezentarea și discutarea conceptelor în cadrul întâlnirilor cu studenții	Exemple subiecte examen

Bibliografie curs și lucrări practice

1. Licu, M., Păun, S., Ionescu, C. (2022). *Etică și integritate academică – note de curs*. București. Editura Universitară "Carol Davila",.
2. Ioan, B.G. (2018). *Etică și integritate academică – ghid de bune practici*. Iași: Ed. Gr.T. Popa.
3. *L'urgence de l'intégrité académique*. (2021). Caen: EMS Editions.
4. Smith, A. (2017). *Teoria sentimentelor morale*. București: Publica.
5. Stephen, L. (2012). *The Science of Ethics*. Cambridge: Cambridge University Press.
6. Ștefan, E.E. (2021). *Etică și integritate academică*. București: Prouniversitaria.
7. Tostain, M. (1999). *Psychologie, morale et culture. L'évolution de la morale de l'enfance à l'âge adulte*. Grenoble: Presse Universitaires de Grenoble.
8. Zwitter Matjaz (2019). *Medical Ethics in Clinical Practice*. Springer Cham
9. Wheeler Robert (2022). *Oxford Handbook of Medical Ethics and Law*. Oxford University Press

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- ☐ Competențele dobândite la disciplină conferă absolvenților o dezvoltare morală avansată, un sistem axiologic ce le poate permite să își exercite, în condiții etice, sarcinile profesionale.
- ☐ Majoritatea tematicilor tratate în cadrul cursului se înscriu în plaja de actualitate a nevoilor și intereselor de studiu și cercetare în domeniu. Toate transformările în curs în cadrul domeniului educațional, precum și la scara întregii societăți au implicații semnificative asupra dimensiunilor etice și morale ale învățământului superior, mai ales în contextul extinderii radicale și rapide a misiunii universităților într-o societate bazată pe cunoștințe și valori academice europene.
- ☐ Cadrul didactic a cercetat teme relaționate problematicii moralei, eticii și integrității academice, corelând dinamica academică cu cea profesională, în contexte organizaționale diverse.

10. Evaluarea

Tip de activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	-Cunoașterea conceptelor și teoriilor din domeniul studiat și capacitatea de a le corela	Test grilă cu întrebări de cunoaștere teoretică (25 întrebări cu 4 variante de răspuns, dintre care una corectă – 30 min., 13 răspunsuri corecte -nota 5)	75%
Lucrări practice	- Capacitatea de a-și susține o poziție etică privind integritatea academică -Capacitatea de a aplica modele teoretice și practice în cadrul aplicațiilor individuale	Elaborarea unui proiect structurat în grup care să analizeze aspecte academice din perspectiva principiilor de conduită etică (studii de caz), axat pe un studiu de caz ori un alt <u>subiect din domeniul eticii academice și redactat conform normelor și cerințelor de scriere academică</u> detaliate la curs. Se va menționa la începutul eseului ce stil se folosește pentru aparatul critic [citate, trimiteri, note, bibliografie] și apoi se va folosi unitar și consecvent în eseu.	25%
Standard minim de performanță			
☐ Obținerea notei minime 5 la evaluarea scrisă finală; ☐ Minim 75% prezență la cursuri; ☐ Definirea corectă a conceptelor de bază ale fiecărei teme. ☐ Recunoașterea principalelor teorii și paradigme asociate eticii și integrității academice. ☐ Proiectarea obiectivelor și metodelor de cercetare specifice unei conduite etice.			

Data completării:

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

06.10.2022